No. 1389 Zaterdag 13 Augustus 1910. 27ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Waterkant, Overzijde.
Oud No. 223. Nieuw No. 4.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 12 Augustus.

Een aarts-leugenaar.

We zouden niet gaarne iemand zoo noemen! Het is een beleediging, waarvoor men met den strafrechter kan kennis maken. Wanneer echter iemand van zich zelf gewaagt een aartsleugenaar te zijn, mag dat wel vermeld worden. Dit dan doet de heer Louis Couperus, misschien wel de meest beroemde, maar tevens de meest beruchte romanschrijver van Holland, wiens werken ook op Curaçao gelezen worden. In een feuilleton in het „Vaderland" schreef Louis Couperus aldus van zich zelf:

„Als ge dan absoluut hebben wilt, dat ik u over mijzelven spreek, laat mij u dan ook een bekentenis doen, en u niets meer verzwijgen, o lezer en vriend! En laat mij het u dan maar dadelijk zeggen, en u de zonde van mijn ziel bloot leggen, en laat mij dan u verzekeren, dat mijn grootste ondeugd, de wellust van mijn zondige ziel deze is, dat ik volgaarne lieg! Begrijpt ge het? Dat, als ik lieg, de leugen mij een zaligheid is, een wellust, een extaze kan worden! Dat ik altijd gelogen heb! Dat ik nooit anders zal dan liegen! Dat de zalige leugen mij zóó werd ingeboren, dat ik gelogen heb van klein jongetje af. Als ze mij vroegen, toen ik een klein jongetje was, waar ik geweest was, noemde ik altijd een andere plaats, dan de plek, waar ik juist kattekwaad had bedreven. Als ze mij vroegen, of ik slaap had, zei ik neen! als ik slaap had; en ja! als ik heel wakker was. Bijbedoeling had ik niet, huichelaar ben ik nooit geweest: de leugen was mij alleen zaligheid om haarzelve. Zij is het mij nog. Vertrouw mij nóóit als ik u iets vertel. Ik heb het métier gekozen van leugenaar, ik meen romancier, van verteller en vinder, en ik heb u al vele, heel lange verhalen verteld, die woord voor woord leugen zijn, die of niet gebeurd zijn, of anders gebeurd. Wees overtuigd, dat, indien ze zóó waren gebeurd, als ik ze u vertelde ik ze u anders verteld zou hebben. De leugen is mijn satanisme, voor de leugen kniel ik devotelijk neer, en aanbid haar als de heerscheres der wereld. Zij is niet naakt, met een spiegel ter hand, opgerezen uit diepe put; neen, zij is in brokaat en gemaskerd en vele malen gesluierd gekomen langs slingerpad en door labyrinth. En zij is mij veel dierbaarder zoo, om het mysterie, dat achter haar wemelt, den schemer, die haar blijft omhullen, het waas, waarin zij haar masker heel éven licht, en verlokkelijk lacht met vermillioen geschilderde lippen. Ik lieg altijd, ik kan niets anders dan liegen: leugen is mij te groote zaligheid. Ik lieg zelve en ik wil, dat men mij liegt. Ik verafschuw de bloote, bleeke waarheid, met haar anemieke, schrale ledematen, afgevast, door alle kastijdingen misvormd, uitgeput door alle ontberingen. Mijn Leugen is onder haar plooiende mantels van damast en goudlaken weelderig als een vrouw van Titiaan of Veronese. Zij is als een geniale actrice, eeuwig jong. En zij spreekt nooit, maar zegt in verzen of zingt, wat zij meedeelen wil. Alles, waarmee zij ons lokken wil en verleiden. Schitteren voor u laat zij al de onwaarheden, die zij schakelt aan elkaar, als tot onontwarbare snoeren van smaragd en klonters saffier.

Want het gesproken woord is voor de Leugen, die mooi wil zijn,— niet vulgair, zonder bijbedoeling om haar eigen schoonheid alléén bestaande— te mat en te bleek en te wáar; de mooie Leugen kiest liever het altijd liegende vers, of, de altijd, in duizend klankweerspiegelingen, liegende opera, met compacte massa's pracht. O, hoe zalig hebben muziek en poëzie mij altijd belogen.

Ik lieg als zij, ik lieg altijd. Vertrouw zelfs niet mijn proza-woord, ook al klinkt het mat en bleek van waarheid: mijn proza-woord is een leugen. Ik beroem er mij op, dat ik u nooit iets gezegd heb, dat waar was, dat ik u altijd heb voorgelogen."

Noot v. d. Redaktie:

De nadenkende lezer zal, na dit gelezen te hebben, natuurlijk bij zich zelf de vraag stellen: Heeft Louis Couperus, toen hij, dit bovenstaande schreef, weer volgens gewoonte gelogen, of misschien voor het eerst van zijn leven de waarheid gesproken?

In ieder geval blijkt al weer voor de zooveelste maal daghelder, hoe onbeschaamd en gewetenloos er in romans gelogen wordt. En hoe dwaas 't is naar zulke leugenpraatjes in ernst te luisteren.

HET TWEEDE DEEL OOK LEZEN.

Hij was een praatjesmaker, de redacteur van de „*Meyersteinsche Courant*, nieuws en advertentieblad, verschijnt tweemaal per week." Ieder wist en dacht dat hij een praatjesmaker was, maar geen mensch zou het gewaagd hebben dat in zijn bijzijn te zeggen, want Jorissen, zelfs zijn naam was de ziel van den plaatsnaam, gelijk hij het geestelijk middelpunt van 't stadje was, Jorissen, pardon, de weledele heer Jorissen, zou zijn scherpe pen tegen den onverlaat hebben gericht.

En ook in Meyerstein waren menschen, die iets dan alleen, maar dan ook onherroepelijk waarheid achtten als „de krant" het zei, zoodat wie door „de krant" in een min gunstig daglicht was gesteld — en Jorissen verstond de kunst dat geniepig te doen — in achting bij medemenschen een heel eind daalde.

Jorissen was gevreesd en hij kweekte die vrees aan, want hij vond het prettig, op de sociëteit te kunnen beweren en betoogen, zonder dat men hem tegenspreken dorst; en juist het feit, dat men hem niet weersprak, gaf meer autoriteit, meer zwaarte aan zijn dikwijls holle woorden.

Natuurlijk was Jorissen, de weledele Heer Jorissen, vrijzinnig, zeer liberaal, van dat ouderwetsche soort, die in kleine stadjes nog bestaan, die de liberaliteit in pacht hebben en derhalve niet dulden, dat iemand zoo vrij van zin zou wezen om een andere meening te zijn toegedaan. Jorissen wist te werken met het woord „domper" en sinds een paar jaar had hij zich zelfs het woord „reactionnair" aangeschaft, dat zeer goede diensten bewees als gevaarlijk projectiel tegen dit ministerie, dit ministerie, boven alle ministeries verfoeilijk.

Wellicht zou iets gekleurds in is mans knoopsgat een goed tegengif zijn geweest tegen het journalistische venijn dat uit 's mans duim bij liters te voorschijn kwam, maar tot nog toe had de minister niet begrepen, hoe gevaarlijk de weledele heer Jorissen, redacteur en eigenaar van de *Meyersteinsche Courant*, verschijnt enz. wel was en hij was nog niet onschadelijk gemaakt, alias geëerd: vergeefs pijnde hij zijn oogen op de lange lijsten, die met der vorstin's verjaardag ook zijn redactiebureau binnen kwamen en ook hem noodzaakten, daaruit een keus te doen.

Maar bovenal was de heer Jorrissen een vijand van 't geloof. Hij vond, dat men niet uit oude grijze boeken (oude boeken zijn gewoonlijk geel maar 't woord grijs was symbolieker) de wijsheid putten moest, die ons menschen van de twintigste eeuw waardig is. En de wetenschap — natuurlijk was de heer Jorissen evenals al zijn collega's-ongeloovigen volkomen op de hoogte van *de* wetenschap — de wetenschap had leerde, dat er geen God was, die de wereld bestuurde, „want als God er was, dan zou Hij allicht de wereld beter besturen dan thans het geval is."

Dit was een lievelingsstelling van hem. Geen wonder dus, dat hij haar dezen mooien zomeravond, zittende op de stoep der sociëteit nog eens debiteerde. Want er was een gelegenheid om zijn intellectueelen moed eens te doen uitblinken: er was een vreemdeling geïntroduceerd, een officier en die zou toch wel op de hoogte van zijn tijd, zou wel vrijdenker wezen, dacht Jorissen daarom herhaalde hij: „Neen, als er een God was, zou Hij de wereld beter besturen dan ze nu wordt geregeerd."

„Hoe bedoelt u dat?" klonk de zware stem van den officier, die reeds van zijn gastheer had vernomen, wie en wat de heer Jorissen was.

„Hoe ik dat bedoel? wel ziet u, u zult 't met mee eens zijn, dat b. v. sommige menschen hun leven lang trouw hun plicht betrachten, de ware deugd, ik bedoel nu geen kwezelarij, maar echte humane daden, beoefenen en toch! in plaats van belooning dikwijls slechts tegenspoeden ondervinden."

De officier knikte flauwtjes.

En dan zult u 't ook wel met me eens zijn, dat anderen in misdaad of geheel nutteloos leven en daarbij geluk hebben."

De officier knikte weer.

„En dus kan er geen..."

„Wacht u eens even mijnheer", overklonk de basstem 't ijle geluid van den radden redenaar. „Ik geloof, dat u eens een boek geschreven hebt, ik zag het van middag liggen en bladerde erin, een roman is niet?"

„Ja, juist mijnheer, „Naar de nieuwe wereld" juist; en zou ik uw oordeel...."

„Ik keek er eens in, maar u, als schepper van dat verhaal, hebt dan toch uw beginselen van loon en straf verloochend, want ik las dat de goede figuur, die erin voorkomt, op de laatste bladzijde in armoe neerzit, terwijl de schurk die hem bestal, in een rijtuig langs zijn venster reed."

„Pardon, mijnheer," schetterde Jorissen, „dat is op de laatste bladzijde van het *eerste* deel, maar dan moet u het tweede deel ook lezen, daarin zult u zien, als mijn held naar Amerika gaat, dat hij in die andere wereld het loon vindt voor zijn plichtbesef en dat hij later dengene, die hem bestal, als bedelaar ontmoet. Ziet u, u moet het *tweede* deel ook lezen."

De officier keek hem oplettend aan. „Zoo mijnheer, maar zoudt u dan met uw oordeel over Gods bestuur ook niet willen wachten, totdat wij het tweede deel gelezen hebben, als wij samen in die andere wereld zijn, daarboven...."

Leekenverplegers
IN DE
Fransche Ziekenkuizen.

Twee leden van het bestuur der ziekeninrichting te *Lorient* namen ontslag en zeiden ook zeer duidelijk: waarom? In die groote zeehaven had men óók de zusters door leekenpersoneel vervangen.

Een der ontslagnemers de heer Tanguy sprak aldus:

„Ik neem mijn ontslag omdat er in onze gasthuizen eene in alle opzichten slechte inrichting bestaat, vooral betreffende de opzichteressen. Deze hebben het zoover gebracht dat geen enkele bestuurder ze iets te bevelen heeft. Verleden jaar, toen ik gelegenheid had ernstige feiten vast te stellen, vroeg ik dat er zouden worden ontslagen. Er kwam niets van. Ik zal u zeggen waarom: omdat die vrouwen op den besten voet staan met de beheerders. Men ziet ze gedurig in hunne bureelen. Zij gedragen zich allerslechtst met burgers en militairen, die zij 's avonds in hare kamer ontvangen. Zij hebben ook zulke intieme betrekkingen met de beheerders, dat deze in de volstrekte onmogelijkheid verkeeren iets tegen haar te doen. De warboel heerscht als eene instelling. 't Is onmogelijk nog langer toe te laten, dat aldus het goed der armen verkwist wordt.

De heer Tanguy las dan brieven voor, die schandelijke feiten onthullen. De maire moest hem verzoeken met lezen op te houden.

Het andere lid sprak daarna o. m.

„'t Is niet ingevolge een enkel feit dat ik mijn ontslag heb genomen: er hebben aanhoudend feiten plaats; telkens als wij wilden handelen, kregen wij een kliek beheerders tegen ons.

„Wanneer de zieken klagen luistert men niet naar hen. Nieuwjaarsavond is een ware zwelpartij geweest. Er is zelfs geen linnen om de zieken te verschoonen. Deze klagen onophoudelijk. Het voedsel is slecht gereed gemaakt. De ziekenverzorgers drinken den wijn uit en zetten water in de plaats."

Herhaaldelijk reeds hebben wij tal van getuigenissen aangehaald, die voor andere plaatsen dezelfde ongehoorde toestanden bewezen.

Niet het minst zoo voor Parijs.

Het verschil tusschen wat voor de Parijsche hospitalen noodig was ten tijde dat de zusters de huizen bestuurden en wat er nu verbruikt wordt door de leeken-verpleegsters, is verbluffend. Hier volgt het lijstje van enkele benoodigdheden:

	onder bestuur der Zusters	thans
Brandewijn	4000 L.	16000 L.
Rhum	5000 „	32000 „
Wijn	1893000 „	2646000 „
Bordeauxwijn	78000 „	103000 „
Wijn op fust	70000 „	128000 „
Melk	1350000 „	2675000 „
Suiker	144000 „	200000 „

En zoo gaat 't voort. De misbruiken zijn zoo groot, het beheer is zoo allerslechts dat zelfs de heftigste vrijmetselaars onder de geneesheeren luide klagen.

„In Frankrijk" zegt dr. Desprez, die bekend staat als vrijdenker, „is het een teugellooze verkwisting van alle voorwerpen, die voor de zieken moeten dienen." Dr. Desprez is lid van den gemeenteraad.

Ook in de Kamer heeft hij herhaaldelijk voorspeld waar de verpleging met een personeel dat voor zijn taak totaal niet berekend *kon* zijn, noodzakelijk op uit zou loopen.

Geen beheer is zoo duur en geen be-

Feuilleton.

Dankbaarheid van een Indiaan.

Mr. Currie—de Engelsch regeeringscommissaris te Huttabagh, in Voor-Indië, trad na afloop der tafel, gevolgd door zijn gemalin en zijn beide gasten, kolonel Ayres en majoor Armstrong, naar buiten op de veranda. Nauwelijks had het gezelschap zich daar eenigen tijd onderhouden, toen het door een klagende stem aan den rand der veranda werd gelokt. Men behoefde niet lang naar de herkomst van dat geroep te gissen. Twee halfdronken, langs de straat waggelende Engelsche soldaten waren in onzachte aanraking gekomen met een jongen inboorling, die hen haastig had trachten voorbij te snellen. Woedend over de ondervonden stoornis, had een hunner den jongen aangegrepen, hem op den grond geworpen en was thans bezig hem met zijn gordelriem af te ranselen.

„Juist wat die kerel verdient", riep de kolonel; „dat goedje is niets beters waard".

De andere officier, majoor Armstrong, een reusachtige krachtige gestalte, meer een man van de daad dan van het woord, trad onmiddellijk handelend op. Met één sprong van de veranda die vier meters lager gelegen grond bereikend, snel als de bliksem den tuin doorkruisend en zich over het afsluithek slingerend, zag men hem het volgend oogenblik tusschen de kleine groep. Vriendelijk hielp hij den jongen van den grond, terwijl hij tot den dichtstbijstaanden soldaat op kalmen, bedaarden toon, als iemand, die weet wat hij wil, zeide:

„Maak dat ge wegkomt."

„En wie zijt gij, dat ge uw neus in zaken steekt, die u niet aangaan?" brulde de woedende soldaat.

„Maak dat ge......" de zin werd niet voltooid, want op hetzelfde oogenblik kwam de krachtige hand van den majoor met zulk een slag op het gezicht van den soldaat neer dat deze als een blok tegen den grond sloeg.

„Goed geraakt, majoor," riep Mr. Currie van boven.

Bij den titel van „majoor" achtte de andere soldaat het maar 't verstandigst, zijn heil in de vlucht te zoeken, en Armstrong zonder verder zijn tegenpartij met 'n blik te verwaardigen, begon te onderzoeken of de jongen geen ernstig letsel had bekomen. De slagen waren geducht gevallen en het bloed stroomde uit eenige wonden over zijn donker gelaat; niettegenstaande dat, trachtte de kleine held flink rechtop te blijven staan zonder de minste pijn te verraden.

„Ge zijt een ferme jongen, en zult nog eens een flink soldaat worden", sprak de majoor hem in het Hindostanisch aan. „Kom maar mee, dan zal ik wel zorgen dat niemand u verder leed doet."

Zes maanden waren voorbijgegaan en het uiterlijk van Mr. Curie's gastvrije woning had een geheel andere aanzien gekregen. De schoone tuinen waren in een woestenij herschapen.

De vensters van het huis waren stevig gesloten en door de schietgaten staken de loopen der steeds gereeds gereed gehouden geweren naar buiten. genoegzaam aanduidend hoe hachelijk de positie der geheel ingesloten belegerden was, omringd door tallooze vijanden, wier donkerkleurige gezichten en glanzende wapenen overal in het rond zichtbaar waren. De opstand der Sepoys in 1857 had zich over geheel noordelijk Indië verspreid en kolonel Ayres met zijn weinig overgebleven getrouwen te Huttabagh ingesloten, had het zekere vooruitzicht van een gruwzamen dood, wanneer niet spoedig redding kwam opdagen.

De dag begon aan te breken, toen twee mannen in een der bovenkamers fluisterend beraadslaagden.

„Voor gebrek aan water bestaat geen vrees," zei de majoor, „maar zelfs bij half rantsoen is onze mondvoorraad binnen vier dagen op."

Op hetzelfde oogenblik klonk een luide kreet uit den tuin tot hen door en een weinig later stormde Ismaël de jonge inboorling, die door majoor Armstrong uit de handen der soldaten was gered en nu als oppasser bij Mr. Currie diende, met een gloed van opgewondenheid over het donkere gelaat, het vertrek binnen.

heer is zoo vuil, slordig, nalatig in de Parijsche ziekenhuizen als dat van de wereldlijke verplegers en verpleegsters.

En *toch* de Zusters er uit!

Ook te Amiens heeft de gemeenteraad, die pas gekozen werd vooral om de geldverkwisting in de ziekenhuizen te doen ophouden, de Liefdezusters in het hospitaal teruggeroepen.

Sedert de verleeking kostte het hospitaal jaarlijks 126.000 frs. meer en de verpleging der zieken ging er op achteruit. Trouwens overal hetzelfde lied. De radicale *Rappel* geeft de volgende cijfers.

Te Ivry heeft de invoering van den nieuwen toestand 330 000 francs gekost! Nu ja, verhuizen kost geld.

Maar wat wordt er dan daar wel jaarlijks bezuinigd?

Bezuinigd? Er wordt *elk jaar* 45.000 francs méér vereischt.

In het hospitaal Cochin te Parijs werd gelijke ervaring opgedaan: eerst 138.000 francs ineens, toen 18.000 francs per jaar meer dan vroeger.

De verpleging der verwaarloosde kinderen, die vroeger door 27 religieuzen geschiedde, wordt nu door 31 leeken verricht en kost thans 40.000 francs per jaar meer dan voorheen.

In 't geheel is de begrooting van de Assistance publique in de Fransche hoofdstad sinds de religieuzen werden verjaagd, met meer dan 8.000.000, zegge acht millioen frcs. per jaar verhoogd en *daarbij de hulpverleening verminderd.*

Uit andere plaatsen komen geheel gelijksoortige berichten. Te Reims — het is Legros, radicaal socialistisch raadslid, die 't erkent — heeft sinds de verdrijving der religieuzen de verpleging reeds in 't geheel 300.000 frcs. meer gekost.

In Amiens kostte sedert dien tijd het hospitaal 126.000 francs meer.

Nog een ander verschijnsel dan het financieele doet zich voor.

Te Dijon had het gemeentelijk ziekenhuis sedert de religieuzen weg zijn, per jaar 8000 verpleegdagen minder dan vroeger. Een groot aantal patiënten dus vertrouwen zich zelven niet langer aan de verpleging toe. Het is trouwens een bekend feit, dat ook in de laatste jaren bekende anticlericalen, wanneer zij zelven of hun naaste familieleden ziek werden, zich haastten om de hulp van religieuzen als verpleegsters in te roepen.

Maar toch daar te Dijon kostte de verpleging van zooveel *minder* patiënten nog 125.000 francs méér.

Mooie vruchten van het vrijdenkerig fanatisme.

Ingezonden stukken.

BONAIRE.

Waterverschaffing.

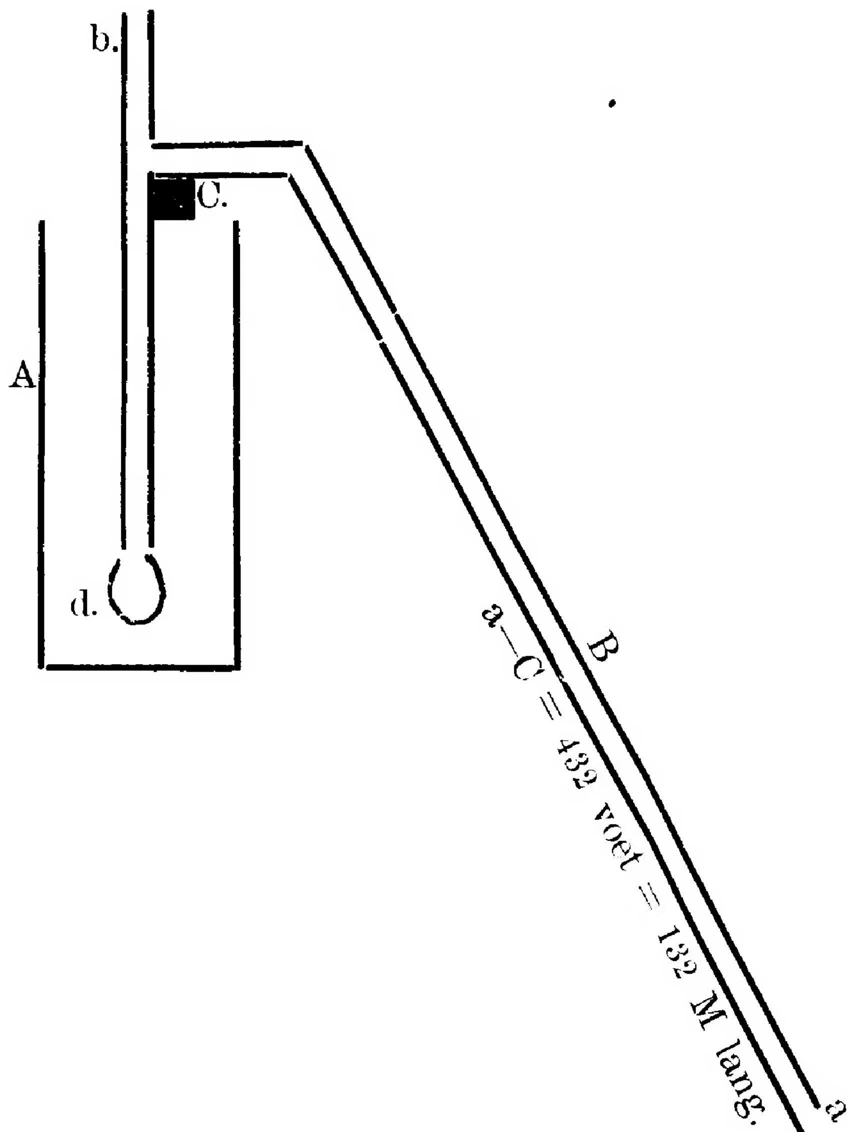
Een Waterleiding te Rincon?

IV.

Het ideaal van drinkwatervoorziening voor een plaats is ontegenzeggelijk een waterleiding. — Is dit ideaal voor Kralendijk en zelfs voor Curaçao zeker voorloopig onbereikbaar, des te opmerkelijker is het, dat het kleine Rincón alleu zoover vooruit is, dat hier sedert een maand een waterleiding, zij het ook op bescheiden schaal, in volle werking te zien is. Dat succes is verkregen op zulk een doeltreffende en tegelijk op zulk een eenvoudige en goedkoope wijze, dat het wel een uitvoerige beschrijving verdient. — Laat ik nog vooraf zeggen, dat Rincon de vinding en het plan dier leiding te danken heeft aan onzen niet genoeg te waardeeren mijningenieur, den Heer G. Duyfjes,— en de uitvoering van dat nuttig werk aan den bekwamen spoed, waarmede het Gouvernement het heeft laten tot stand brengen. Want als men in aanmerking neemt, dat de Heer Duyfjes eerst den 18n. Maart in de „Curaçaosche Courant" in zijn rapport over den Sint Dominicusput dit plan in overweging gaf en en nu reeds een maand lang door deze waterleiding aan de bevolking een dagelijkschen zeer afmattenden klimtocht van 40 M. hoog wordt uitgespaard, behoeft het geen verder betoog, dat het volk ten hoogste voldaan is en dat hier goed en spoedig werk is verricht.

Rincon geniet de eer, niet alleen met zijn St. Dominicus-put, maar ook met zijn waterleiding een UNICUM te bezitten in onze kolonie.

Men zal zich uit het voorlaatste artikel dien put herinneren, gelegen tegen de helling van den heuvelrug aan de Zuidzijde van het dorp. Dwars boven dien put is aan weerszijden in den rand een zware balk (waarvan de doorsnede op bijgaande schets door het blokje *c* is aangegeven), ingemetseld, waarop de elleboog of ━┫ stuk van de buizenleiding rust. Naar beneden is dit verbonden met de gegalvaniseerde opstijgbuis naar den bodem van den put.— ter zijde met de ijzeren pijpleiding, die langs de helling van den berg afdaalt, waar aan den voet het water in

een gemetselden bak vrij uitstroomt. Alle buizen zijn van ¾ inch. of 1,9 cM. middellijn. Het verschil in hoogte bedraagt tusschen den rand van den put en den bak juist 35 M. De lengte van de buizen *B* langs de helling van den berg, dus *a—C*, bedraagt 432 voet of 132 M. In den put, dus *d—b*, is de buis 45 voet of 13,70 M. lang. Bij *a*, waar het water in den bak uitstroomt, is een kraan, bij *d* aan het benedeneind van de opstijgbuis is een voetklep, die alléén *naar boven* kan openen. Ziedaar de geheele constructie.

Het merkwaardige van deze leiding is, dat geen pomp of iets dergelijks noodig is, maar dat alles automatisch in zijn werk gaat. En dit gunstig resultaat is verkregen door 't hevel—, of zooals het in onze kolonie beter bekend is: het siphón-systeem.

In zijn eenvoudigste gedaante is een hevel gewoonlijk een glazen of gutapercha buis van gebogen vorm, dienende om de vloeistof van een hooger gelegen vat geheel door eigen kracht naar een lager liggend vat te laten uitstroomen. Wil een hevel werken, dan zijn twee voorwaarden beslist noodzakelijk: 1o. De opening, waar het water uitstroomt, moet aanmerkelijk lager liggen, dan de oppervlakte van de vloeistof in het bovenste vat. —2 Vooraf moet alle lucht uit de buis gezogen of gepompt worden. —Bij de hevel-leiding te Rincón werd aan de eerste conditie ruim voldaan daar ook nog bij den laagsten waterstand in den put het verschil in de hoogte nog altijd 22 M. bedraagt. Om de andere voorwaarde te vervullen, nl. om de buizen luchtledig te maken, was het hier, zooals van zelf spreekt, een onmogelijke zaak de lucht er uit te zuigen. Maar de kraan bij *a* en de voetklep bij *d* maakten het niet moeielijk, op heel eenvoudige wijze hetzelfde resultaat te verkrijgen. Op de teekening ziet men, dat de opstijgbuis boven den elleboog nog 70 c.M. uitsteekt. Met behulp van een trechter werd nu bij *d* het geheele buizencomplex vol water gegoten dat nergens kon uitwijken. Niet bij *a*, want hier was de kraan afgesloten, evenmin bij *d*, omdat de voetklep alléén *naar boven* opengaat, zoodat het ingestorte water juist die klep neerdrukte en afsloot. Zoodra nu de geheele leiding dus van *a* tot *d* met water gevuld was, was zij van zelf luchtledig ook. Bij *b* werd nu de trechter weggenomen en de opening van de buis met een schroefstop afgesloten en.... de hevel was tot werken gereed. Op elk willekeurig oogenblik behoefde men bij *a* de kraan maar open te draaien, om terstond elke verlangde hoeveelheid water te bekomen. Ja, men zou den put bijna leeg kunnen laten loopen, als men den kraan maar langgenoeg liet openstaan. Ik geef hier geen les in de Natuurkunde, zoodat ik ook geen nadere verklaring behoef te geven, op welke physische wetten de hevel berust. In elk goed handboek van de Natuurkunde kan men dat breedvoerig uitgelegd en zelfs met wiskunstige formules bewezen vinden.

⁂

Aan den voet van den berg liggen twee ontzaggelijke rotsblokken tegen elkander aan, doch zóó dat zij bijna een rechthoek vormen. Juist die hoek bood de prachtigste gelegenheid, om dáár het reservoir te metselen, waarin het water kon uitstroomen. Op die wijze kon veel metselwerk worden uitgespaard, vond die bak een natuurlijke beschutting tegen vernieling, bleef het water koeler en frisscher, terwijl de achterzijde dier rotsblokken mooie plaats en gelegenheid boden aan de vrouwen om het linnengoed te wasschen. De afmetingen van dien bak, berekend op 2 M. lang en één M. breed en hoog, zijn ietwat onregelmatig uitgevallen, zoodat de bak niet ten volle 2 M³. of 2000 liter inhoud heeft. Naast dit reservoir liggen eveneens onder tegen het rotsblok aan, eenige lage drinkbakken voor het vee. —Den 3den Juli werd voor het eerst onder nauwkeurige contrôle het reservoir gevuld. De waterhoogte in den put bedroeg toen juist 8,50 M. —In precies één uur tijds stroomde de bak vol. Terzelfder tijd daalde het niveau in den put 12 c.M., doch had, na het sluiten van den kraan, weer 3 kwartier noodig, om op het eerste niveau terug te komen. Op gevaar af mij aan eenige onbescheidenheid schuldig te maken, veroorloof ik mij toch, ter wille van het algemeen belang, hier de berekening over het waarschijnlijk debiet van den put, die de Heer Duyfjes uit deze gegevens heeft opgemaakt, in te lasschen. —Bij 8,50 M. waterhoogte „bedraagt het wateroppervlak van „den put 4,50 M², zoodat, bij 12 „c.M. daling van het niveau, er 540 „liter water *enkel door daling* uit den „put werd genomen. De inhoud van „het gemetseld reservoir is 1925 „Liter. Verstaat men onder debiet „van een put de hoeveelheid water, „die de put per minuut kan leve„ren *zonder te dalen*, dan zou het „debiet, dus hier zijn (1925—540): „60 = ruim 23 L. per minuut. Re„gelde men den kraan zóó, dat het „niveau constant blijft, dan zou het „debiet iets kleiner gevonden wor„den, omdat *door het dalen* van het „niveau het toestroomen van het „water uit den bodem bevorderd „wordt. Na het sluiten van den „kraan duurde het 45 min. voor „het water weer op hetzelfde ni„veau terug was, dus voordat weer „540 L. was toegestroomd. Hieruit „zou men het debiet vinden op 12 „L. per minuut, maar feitelijk is „het hooger, omdat bij *stijgend* ni„veau het grondwater langzamer „toestroomt. Evenwel is het werke„lijk debiet vermoedelijk nog groo„ter, aangezien er dien morgen voor „'t uur der contrôle reeds veel water „uit den put gehaald was. Ook is het „niet onmogelijk, dat door veel ge„bruik maken van dit water, vooral „in den regentijd het dan sterker „toestroomende grondwater de aders „wijder zal openmaken en daardoor „het debiet op den duur nog ver„meerderen."

—Daags na die eerste vulling bleef de kraan 's morgens twee uur achteréén geopend, zonder dat de bak volliep. En geen wonder. In die 2 uur tijds kwamen 58 menschen water halen en daarna telde men nog 20 menschen op weg naar den put. Wie met een ezel komt, beladen met 2 vaatjes of ankers neemt minstens 50 L. water mee, de vrouwen met een kerosine-blik op het hoofd ruim 15 tot 18 L.— Na dien eersten dag bleef de kraan elken dag minstens 3, dikwijls zelfs tot 5 uur lang geopend, zoodat er dagelijks minstens 6000 L. water gehaald wordt. Wie buiten de morgenuren komt, vindt de bak dikwijls reeds leeg geschept en is dan verplicht boven aan den put zich het water te verschaffen, want de kraan heeft een afneembaren sleutel, die aan de politiewacht bewaard wordt.

In deze maand is de waterhoogte in den put bijna dagelijks gecontrôleerd. Met een kleine schommeling was de hoogte 's morgens meestal 8 of 8,50 M., en 's avonds meestal ongeveer 7,50 M., zoodat de put des nachts weer bijna het verloren verlies inhaalt. Toch is er nu van week tot week wel een langzame, geleidelijke daling van het niveau merkbaar. Dat zelfde verschijnsel is echter in den droogen tijd bij alle putten op onze eilanden waar te nemen. Bij de buitengewone eischen die door de bevolking vooral in den laatsten tijd aan den watervoorraad in den put gesteld worden, is het niet aan te nemen, dat de watervoorraad toereikend zal blijven tot aan den regentijd. Dit zou echter ook geheel boven verwachting zijn. Maar ook hierin is verbetering mogelijk, omdat niet ver vandaar genoegzame kenteekenen zijn om met succes nog meer water aan te boren.—

Nog een enkel woord over de kosten van deze hevel-leiding. De geheele buizenleiding van 480 voet heeft, behalve aan vracht, ongeveer 160 gld. gekost. Het leggen en meniën en ingraven in den grond (bijna over de heele lengte) van de pijpen en verder het metselen van de steenen bakken werd in minder dan 14 dagen voltooid en kostte aan arbeidsloon enz. juist 60 gld. Voeg daarbij 2½ vat portland cement, een paar vaten kalk en metselzand, en men komt tot een totale onkosten van hoogstens 240 gld. Voor dat betrekkelijk gering bedrag is een nuttig en praktisch stuk werk tot stand gebracht, waarbij de bevolking van Rincon voor lange jaren gebaat is.

Rincon—Bonaire.

P. A. EUWENS. O. P.
pastoor.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Alfredo Felipe Sintiago. ✝

Een warm woord van oprechte waardeering meenen wij te mogen wijden aan de nagedachtenis van den Heer ALFREDO FELIPE SINTIAGO, die ruim tien jaren lang aan het hoofd stond onzer drukkerij. Woensdag in den namiddag werd hij plotseling door een zware beroerte getroffen, en stierf een paar uur later.

In de dagen, dat hij nog over zijn volle kracht kon beschikken heeft hij steeds met toewijdenden ijver voor ons gewerkt en kende bijna geen vermoeienis. Nooit was hem iets te veel en immer vervulde hij zijn taak met opgewektheid.

Sinds anderhalf jaar ondermijnde een slepende ziekte zijn krachtig gestel, zoodat onze ALFREDO slechts de schaduw was van den vroeger forschen werkman. Toch bleef hem de werklust tot het laatste toe bij. Woensdag was hij nog den geheelen dag aan 't zetten geweest en toen hij om vier uur naar huis ging, deed niets zulk een plotseling einde vermoeden.

Goddank, heeft hij nog den tijd gehad de Heilige Sakramenten der Ster-

---

„Meester", riep hij, „nog is er hoop. „Een detachement Engelschen komt langs den anderen oever van den stroom hierheen; gelukt het ons hun eenig bericht te zenden, dan zijn wij gered."

„Hoe weet gij dat?" vroeg de majoor verrast.

„Ik hoorde het de Sepoys zeggen, toen ik daar beneden in dat boschje lag te luisteren."

„In dat boschje daar beneden? schreeuwde de kolonel, buiten zich zelven van verbazing; „zijt gij werkelijk daar bij die schurken van halsafsnijders geweest en hebt gij ze beluisterd? Wat ter wereld bewoog u daartoe?"

„Ik deed het voor mijnheer Armstrong," antwoordde de knaap trotsch–,„omdat hij zoo goed voor mij was. Ik zal den Engelschen bericht brengen."

„Maar hoe wilt ge dat aanleggen, jongen?', vroeg Mr. Currie, verbaasd over den toon van overtuiging waarop de knaap over een onderneming sprak waarvoor de moedigste soldaat zou zijn teruggedeinsd.

„Luister maar eens, meester", antwoordde de knaap; „ik zal uit het huis sluipen en zoo snel mogelijk naar den vijand overloopen, alsof ik u ontvlucht en mij bij hen in veiligheid wil stellen. Zeg den soldaten, dat zij mij eenige schoten los kruit nazenden, zoodra ik over de palissaden wil klimmen. Dan zullen de Sepoys mij met open armen ontvangen en vooral wanneer ik er nog bij vertel, dat gij hier op het punt zijt van honger en dorst om te komen en zonder bestorming in de handen der vijanden zult vallen. Wellicht wachten zij dan nog eenigen tijd met den aanval. Als de Sepoys dan geen wantrouwen meer koesteren, zal ik uit hun legerplaats wegsluipen en over de rivier trachten te komen."

Het plan was den soldaten spoedig meegedeeld en het volgend oogenblik snelde Ismaël's donkere gestalte als een pijl uit den hoog over de open vlakte vóór de palissaden, terwijl de soldaten hun geweren op hem afvuurden. Weldra was hij midden onder de Sepoy's, die hem opnamen, nadat hij hun had meegedeeld, hoe hij door de Engelschen was mishandeld. Zoo goed als het ging had de majoor hem met den blik gevolgd.

Langzaam en drukkend gingen de uren voorbij. De hitte was zóó vreeselijk, dat zelfs de inlanders onder de bezetting zich nauwelijks op de been konden houden. Rookwolkjes verhieven zich boven de boomen en toonden, dat men het avondeten gereed maakte; men zag een aantal gestalten met kroezen in de hand naar de rivier gaan, waaronder de kolonel door middel van een verrekijker spoedig ook Ismaël ontdekte.

„Bij St. George," riep de oude soldaat, terwijl hij met de vlakke hand op de knie sloeg, „die jongen is zijn gewicht in goud waard. Zijn weg naar de rivier leidt hem juist daarheen, zonder de minste verdenking. Voor den drommel, hij is een geboren generaal, niets minder."

Ismaël sprong plotseling in de rivier en trachtte den anderen oever te bereiken. De Sepoys, dit bemerkende, uitten allerlei kreten van woede. Een hagel van kogels werd op den dapperen jongen afgezonden, toen deze een bootje bereikt had. De boot sloeg om en de arme jongen was verdwenen.

De uren vóór middernacht gingen rustig voorbij en de doodelijk vermoeide verdedigers sliepen zoo vast, alsof zij opium hadden genomen. Tegen den morgen evenwel vernam het geoefend oor der beide officieren — de eenige wakenden onder de schildwachten — een nauw hoorbaar gedruisch in de kleine boschjes; zonder twijfel de inleiding tot den algemeenen aanval van den vijand. Nadat zij nog eenige oogenblikken met de uiterste inspanning hadden geluisterd, was hun vermoeden zekerheid geworden en aarzelden zij niet langer hunne manschappen te wekken.

De weinige mondvoorraad die nog aanwezig was, werd voor de laatste maal bijeengebracht en dicht bij elkander staande of zittend in de schemering gebruikten de tot den dood gewijde mannen, naar zij meenden, hun laatsten maaltijd.

„Zij komen," zei de majoor eensklaps en spande gezicht en gehoor tot het uiterste in. „Zien kan ik ze nog niet, maar ik hoor ze aansluipen."

„Alles is voorbij, kameraad," zei de kolonel, „het einde nadert." Hij drukte den majoor hartelijk de hand, terwijl hij er langzaam bijvoegde: „Wij hebben onzen plicht gedaan."

Op dat oogenblik hief de majoor plotseling het hoofd op. Hij boog zich naar voren, als luisterde hij met alle inspanning; hij meende namelijk, ofschoon hij zijn ooren nauwelijks durfde gelooven, verwijderd geweervuur te hooren. Even later vernam hij het weer; thans was er geen twijfel meer aan — ook de anderen hoorden het.

Nog eenmaal verlichtte een straal van hoop hunne holle wangen en met bloed beloopen oogen. Nader en nader kwam het welkome geluid van geweersalvo's en thans zagen zij ook duidelijk, hoe dit onder den vijand schrik en verwarring bracht, omdat deze ook de beteekenis er van ten volle begreep.

Boven alles uit klonk plotseling het welbekende „Hurrah" en het volgend oogenblik kwam uit den kruitdamp een rij van bliksemende bajonetten te voorschijn, waarmee de aan de benarde bezetting zoo welbekende, door de zoo verbrande Engelsche hulptroepen de Sepoys uit elkander joegen.

„De jongen is zijn gewicht in goud waard," herhaalde de kolonel later nog eens toen hij de toedracht der zaak vernam. Ismaël had plotseling de boot laten kantelen, was daarmee en onder hare beschutting nog een eind den stroom afgedreven en had, terwijl de Sepoys evenals zijne vrienden hem verdronken waanden, den anderen oever weten te bereiken, waar hij spoedig zijn opdracht had vervuld.

venden te ontvangen.

Onder overvloedige bewijzen van deelneming werd hij Donderdagavond grafwaarts gedragen.

ALFREDO FELIPE SINTIAGO was ook secretaris van het R. K. Armbestuur, Collectant in de Kerk van St. Anna en Bestuurslid der St. Willebrordusvereeniging.

Hij ruste in vrede!

Zilveren Priesterfeest.

Dinsdag a. s., 16 Mei, zal de Zeer Eerw. Pastoor van Sta. Rosa, Pater FR. JOSEF VAN DER VEER den dag herdenken, waarop hij vijf en twintig jaar geleden te Utrecht de H. Priesterwijding mocht ontvangen. Van deze 25 jaren heeft Pastoor V. D. VEER er 24 in onze missie doorgebracht, waarvan bijna 16 op Sta. Cruz van Aruba, 3 op Sta. Maria en nu weder 3 op Sta. Rosa. Het is nog slechts een paar maanden geleden, dat Pastoor V. D. VEER voor de tweede maal van verlof naar Nederland teruggekeerde.

Wij begroeten in Pastoor VAN DER VEER den ijverigen Missionaris, die zijn volk als een goede Herder bestuurt en als een Vader een oprecht hart toedraagt, en daarom overal waar hij in bediening was hartelijk werd bemind en hoog geschat. Moge het ZEerw. gegeven zijn nog lang in onze Missie te arbeiden tot eere van God en tot heil der zielen.

De Oud-Gouverneur.

Naar *El Imparcial* bericht werd te 's Gravenhage den 14 Juli ll. den Oud-Gouverneur en Vrouwe DE JONG VAN BEEK EN DONK namens zijn Vrienden in de Kolonie Curaçao een huldeblijk aangeboden, bestaande in de portretten van den Oud-Gouverneur en diens Echtgenoote, geschilderd door den Heer GARF. Bij de portretten was een album gevoegd, gecaligrafeerd door den Curaçaoschen teekenaar A. VINCK.

Het souvenir werd der Oud-Gouverneur aangeboden door den Weleerw. Heer I. QUERIDO, thans met verlof in Nederland.

Gedistilleerd Water.

Zondag is voor de Firma S. E. L. MADURO & Sonseen groote stoomketel aangekomen, bestemd voor de nieuwe distilleerderij van water.

Met zeer veel inspannenden arbeid werd deze zware ketel naar de fabriek vervoerd.

De ketel weegt niet minder dan 11.684 K. G.

Jammer, dat de boot geen daagje later is gekomen, daar het nu noodig scheen den geheelen Zondag hard te laten werken.

Intusschen wenschen wij der Heeren MADURO geluk met hun nieuwe onderneming en hopen, dat deze nieuwe industrie, welke wij weder aan hun ondernemingsgeest dan ken rijke vruchten moge dragen en tot hoogen bloei geraken.

Hoog bezoek.

De Gouverneur heeft Donderdagmorgen in gezelschap van zijn adjudant, den Heer BRUSSE, den Procureur-generaal, den Kapitein-Commandant der troepen en van den Districtmeester, den Heer BEAUJON, de school van Sta. Maria bezocht.

Hr. Ms. Utrecht.

is Donderdag in den namiddag naar Aruba vertrokken tot het houden van schietoefeningen.

Koloniale Raad.

In de Maandagavond gehouden vergadering deed de wn. Voorzitter mededeeling van de indiening eener ontwerp-verordening tot wijziging der Zegelverordening, welk ontwerp naar de Afdeelingen werd verwezen.

Gouvernementshuis.

Woensdagavond half negen is er bal ten Gouvernementshuize.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Juni werd ingebracht:

Willemstad		f 3,483.72
2e district		59.05
3e "		61.91
4e "		1.50
5e "		54.60
Oranjestad	Aruba:	678.66
3e district	"	3.
Kralendijk	Bonaire:	83.
Rincon	"	21.
Philipsburg, St. Mart. NG.		950.55
Oranjestad, St. Eust.		136.38
Bottom,	Saba	117.50
Windwardside	"	7.50
Totaal:	f	5,658.37
Terugbetaald:	f	5,144.39

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

288 ratten
125 muizen.

A. N. V.

De Groep „Nederlandsche Antillen" hield Dinsdag, 9 Augustus ll. weder een bestuursvergadering te huize van den Secretaris, der Heer C. S. GORSIRA J.P.Ez.

Behalve alle Bestuursleden waren ook tegenwoordig de Heer J. A. SNIJDERS JR. Vertegenwoordiger der Groep bij het Hoofdbestuur en de Oud-Voorzitter de Heer MORDY HENRIQUEZ.

Bij de opening der Vergadering sprak Pater WAHLEN, de wn. Voorzitter, een hartelijk woord van welkom tot den Heer SNIJDERS, als Vriend, en als Oprichter der Groep en Vertegenwoordiger bij het Hoofdbestuur.

Toen de Heer SNIJDERS, nu twee jaren geleden, Curaçao verliet werd Z.W.EG. van verschillende zijden als om strijd een kostbaar aandenken medegegeven, maar de Heer SNIJDERS heeft getoond deze souvenirs niet noodig te hebben om aan Curaçao te blijven denken. Hij droeg Curaçao in zijn hart en heeft, ook nu weder in de twee laatst verloopen jaren, herhaaldelijk gestreden voor ons dierbaar eilandje waarmede hij onafgebroken de meest hartelijke betrekkingen onderhield. De Groep was Z.W.EG. daarvoor oprecht dankbaar.

Het Groepsbestuur had gemeend de groote belangstelling van den Heer SNIJDERS in het wel en wee van het Algemeen Nederlandsch Verbond binnen onze Kolonie te gemoet te moeten komen en had daarom Z.W.EG. verzocht deze Bestuursvergadering wel te willen bijwonen om zich volkomen van alles op de hoogte kunnen stellen.

De Secretaris doet daarna mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

Ontvangen werd:

Een exemplaar van den 25sten Juni ll. van het te s-Gravenhage uitgegeven weekblad: „Eenheid,"

Een exemplaar: „De toekomst in en de opleiding voor den Ned. en Ind. Landbouw en het Boschwezen," met brief van de Studentenafdeeling te Wageningen, verzoekende verspreiding van den inhoud.

Jaarverslag 1909 van Groep Nederland,

Nieuwe Statuten van de Vereeniging tot Bevordering van Onderwijs,

Verzoek van Groep Ned. Indië om foto's tot het houden van lezingen al [illegible]ar,

Brief van L. de Waal, Santa Fe, Argentinië, Casilla Correo 2, die Curaçaosche postzegels ruilen wil voor Argentijnsche,

Verslag over 1909 van de Openbare Bibliotheek te St. Martin, verzoek om portretten van Prinses Juliana en mededeeling, dat de Heer Joh. Scheuerman den Heer Thielen als Vertegenwoordiger der Groep vervangt,

Verzoek van het Hoofdbestuur om kranten voor de Brusselsche Tentoonstelling,

Brieven van Hoofdbestuur, Vereeniging „Het Nederlandsch Lied" en Boekencommissie over geldelijke aangelegenheden,

Rapporten en verdere ingekomen stukken rakende de studiebeurzen van Leonel Conner, N. Henriquez, F. & H. Kryt,

Mededeeling van den Heer J. A. Suijders, dat de jongeling Veeris voor zijn examen geslaagd is,

Mededeeling van het Hoofdbestuur, dat aanmerkingen over boekerijen direkt aan *Dr. v. Everdingen* moeten worden gedaan en dat deze wel bereid is tegemoet te komen,

Twee artikelen voor het Arubanummer: „De mijnen van Aruba door den Heer G. Duyfjes en Geschiedkundig overzicht van het eiland Aruba door Pater Euwens,

Toezending van bijdrage *Dr. Albada* door Secretaris Groep Suriname,

Verantwoording Afdeeling Bonaire,

Vertegenwoordiger Maracaibo verzoekt invordering bijdrage lid J. M. F. Bethencourt, die op Curaçao is.

Rondschrijven Postzegelafdeeling Groep België,

Verslag der Commissie belast met het nazien der Rekening en Verantwoording over het afgeloopen jaar,

Brief van den Heer Vermeulen, waarbij hij verzoekt hem mede te willen deelen in welke bladen de lezing van Jonkvr. Schuurbeque Boeye bekend is gemaakt.

Brief van het Hoofdbestuur, meldende dat de Vertegenwoordiger van het Verbond te Charkof, Rusland, gaarne monsters van Curaçaosche stroohoeden ontvangen zal en bereid is moeite te doen, om afzet voor die hoeden te vinden in Zuid-Rusland, alwaar stroohoeden veel gedragen worden.

Het Bestuur besluit dit verzoek in de *Amigoe di Curaçao* bekend te maken.

Op verzoek van den Voorzitter deelt de Heer SNIJDERS mede, dat het Hoofdbestuur in te groote geldverlegenheid zit om bij het loskomen der twee studiebeurzen in Nederland wederom nieuwe verbindingen aan te kunnen gaan. Gedurende vijf jaren lang werd jaarlijks f 1000 door het Hoofdbestuur voor de Groep beschikbaar gesteld. Op het oogenblik echter is het Hoofdbestuur niet bij machte opnieuw voor vijf jaar zulk een groot bedrag aan Curaçao uit te keeren. Wel werd toegestaan, dat de Jongeheer VEERIS, voor zoover noodig, nog ondersteuning zal genieten gedurende zijn verder verblijf in Nederland om ook de Hoofdakte te halen, alsmede dat de Jongeheer SPROCKEL nog al mogen besteden, wat er van zijn studiebeurs overschoot, doordat hij aan de Bisschoppelijke Kweekschool van Den Bosch jaarlijks het volle bedrag van f 500 niet noodig heeft gehad.

De Voorzitter bedankt den Heer SNIJDERS voor zijn mededeeling, betreurt het voor de Groep, dat niet langer over studiebeurzen in Nederland zal kunnen beschikt worden, daar de aanvragen voortdurend blijven inkomen en de Jongeheer HENRIQUEZ van Aruba reeds naar Nederland vertrok in de stellige verwachting met een studiebeurs begiftigd te zullen worden. Het Groepsbestuur hoopt, dat er voor het Hoofdbestuur spoedig betere tijden zullen aanbreken, en Curaçao wederom de groote voordeelen der studiebeurzen zal mogen genieten. Intusschen blijft de Groep het Hoofdbestuur oprecht dankbaar voor het reeds tot dusverre genotene.

Besloten werd tot het houden van een feestvergadering, daar de Heer SNIJDERS door het Hoofdbestuur gemachtigd was tot het aankoopen van mooie lantaarnplaten o. a. over de onlangs gehouden Julianafeesten.

De slechte toestand der financiën maakt evenwel groote uitgaven onmogelijk en zoo zal een plan worden overwogen om door bereidwillige medewerking van eenige Dames en Heeren een schitterend feest te geven, zonder dat het de Groep iets zal kosten, maar dat in tegendeel strekken zal om de kas wat te stijven.

De Heer SNIJDERS vraagt hierna het woord om zijn hartelijken dank te betuigen voor de vriendelijke ontvangst op Curaçao. Steeds is hij met de Groep blijven medeleven en zal immer zijn beste krachten inspannen om in het Moederland ten onzen gunste te spreken. Het Hoofdbestuur is vol lof over de Groep „Ned. Antillen" en over zijn uitstekenden Secretaris, den Heer GORSIRA.

De geldelijke verplichtingen tegenover het Hoofdbestuur werden altijd stipt nagekomen. De Groep Ned. Antillen kan ten voorbeeld gesteld worden aan andere Afdeelingen, omdat bij Groepsbestuur en leden de echte, ware geest heerscht en het Verbond hier werkelijk populair bleef.

Moge onder de uitstekende leiding van het Bestuur, wiens stuwkracht de volijverige Secretaris is, de Groep Ned. Antillen groeien en bloeien.

De Heer MOSES MADURO herdacht met een hartelijk woord den afwezigen Voorzitter, den Heer H. P. DE VRIES.

De Oud-Voorzitter, de Heer MORDY HENRIQUEZ vroeg hierna het woord om te verklaren, dat hij zich geheel aansloot bij de woorden van den Onder-Voorzitter bij de opening der vergadering tot den Heer SNIJDERS gesproken. Zeker, de Heer SNIJDERS is ons aller vriend, die het goed met Curaçao meent en steeds opkwam voor onze belangen. Daarom was er zooveel vreugde onder zijn talrijke vrienden, toen zij onverhoopt hoorden, dat de Heer SNIJDERS weder in hun midden zou komen. Hij wenschte den Heer SNIJDERS een prettig verblijf toe in de kolonie en het volste succes bij al zijn ondernemingen.

Hierna werd de vergadering gesloten.

Phosphaat.

De belangrijkste phosphaatlagen (phosphaten vormen de grondstof voor de bereiding van superphosphaat) van Tunis bevinden zich in het midden en zuiden van dit land. In het zuidelijk gedeelte worden de grootste lagen geëxploiteerd. Deze zijn zoo groot, dat na honderd jaren nog het grootste gedeelte niet geëxploiteerd zal zijn. Tot de ontwikkeling van deze industrie is in 1909 ongetwijfeld veel bijgedragen door de opening van den spoorweg van Sousse naar Aïn Moularès en het leggen van een tweede spoor op de lijn van Tunis naar Kalaa-Djerda. De bekende „Société de produits chimiques de St. Gobain" produceert in haar talrijke in Frankrijk en het buitenland gevestigde fabrieken groote hoeveelheden superphosphaat en van in Frankrijk meer dan ¾ van de totale productie. Zij heeft dus zeer belangrijke quantiteiten phosphaat noodig. Verwacht kan worden, dat binnen niet te langen tijd belangrijk meer phosphaten uit Tunis aan de markt zullen komen. Volgens ramingen bevatten de Vereenigde Staten van Amerika de volgende hoeveelheden phosphaatgesteente van hoog gehalte: Zuid-Carolina 3 millioen ton, Florida 15 millioen ton, Tennesse 43 millioen ton, Idaho, Utah en Wyoming 100 millioen ton. Wanneer de jaarlijksche productie op dezelfde hoogte blijft, zullen zij waarschijnlijk in 50 à 60 jaar zijn uitgeput. Houdt evenwel het toeneming der productie, welke gedurende de laatste tien jaren viel waar te nemen, aan, dan zal de exploitatie wellicht na 25 jaar gestaakt moeten worden.

(De Veldbode.)

Buitenland.

SPANJE.

Over het Spaansche Concordaat en de politieke partijen schreef de Eerw. Heer P. Goulmy in de Tijd:

Nadat wij de verschillende bepalingen van het Spaansche concordaat aandachtig overwogen hebben, rijst als vanzelf de vraag: hoe staan de verschillende politieke partijen tegenover eene reorganisatie der kerkelijke toestanden, tegenover eene herziening van het gewichtige Staatsstuk, hetwelk concordaat heet en waarover wij in een voorgaand artikel zóó breedvoerig spraken?

Immers deze vraag is van groot gewicht, als men bedenkt, dat niet alleen de pauselijke en Spaansche gouvernementen, maar ook de Cortes der monarchie, de Senaat en de Kamer, over eene herziening hebben mede te spreken. Die herziening staat reeds lang op het program. Of evenwel het tot eene herziening komen zal, is moeilijk te zeggen, daar voor elk ministerie, hetzij uit de rechterzijde, hetzij uit de linkerzijde, de weg, welke tot de concordaats-herziening voert, met voetangels en klemmen bezaaid, vol distels en doornen is. Nu echter de herzienings-kwestie meer op den voorgrond gedrongen is, kan eene breede beantwoording der bovengestelde vraag van nut zijn. Welke zijn de Spaansche politieke partijen en hoe denken zij over het concordaat en de daarmede samenhangende vraagstukken?

In de Spaansche politieke wereld is, evenals bij ons, eene rechter- en linkerzijde te onderscheiden. Bespreken wij eerst de partijen der rechterzijde, waartoe gerekend kunnen worden; de conservatieven, de carlisten, de integristen.

De conservatieve fractie is met de liberale partij de grootste Spaansche Staatspartij. Evenmin echter als in de liberale partij nu, heerschte er voor eenige jaren eenheid in de conservatieve Staatspartij. Canovas del Castillo toch, de grootste Spaansche staatsman der nieuwere tijden, zag de jong-conservatieven zich onder Silvela van hem afgescheiden, zoodat de gematigde conservatieven alleen zijne voortreffelijke leiding erkennen bleven. Als Canovos in 1897 vermoord was, dan wist Silvela voor korten tijd allen weder om zich te verzamelen, maar weldra sprak men weer van een groep-Silvela, groep-Villaverde, groep-Romero Robledo. De dood van deze drie staatslieden evenwel deed ook hunne groepen verdwijnen en allen plaatsten zich ten slotte onder de beproefde leiding van een Maura.

Vraagt men mij nu: is de conservatieve partij eene katholieke partij? dan moet ik met „neen" antwoorden, maar er aan toevoegen kan ik, dat deze partij, hoewel niet specifiek katholiek, den godsdienst welgezind is en, voorzeker, eene herziening van het concordaat bij haar in goede handen is. Men kan haar gerust noemen de partij van den schitterenden Spaanschen adel, van de „grandeza," welke, aan de oude Spaansche tra-

dities getrouw, ook aan den Staatsgodsdienst die plaats ingeruimd wil zien, welke hem toekomt, — de plaats, welke het Katholicisme reeds zoovele eeuwen ingenomen heeft. Het voornaamste orgaan dezer partij is: „La Epoca."

De Carlisten zijn aanhangers van den Spaanschen kroonpretendent Don Jaime en noemen zich carlisten, naar de eerste pretendenten, die Don Carlos heetten.

't Zijn mannen, van wie, over 't algemeen genomen, ons H. Geloof niets te vreezen heeft en aan wie eene herziening van het concordaat veilig toevertrouwd is.

De integristen zijn de volgelingen van wijlen den markies van Valdegamas, Donoso Cortes. 't Is de eigenlijke Katholieke staatspartij, helaas, zonder veel aanhang. 't Behoeft niet gezegd te worden, dat, evenmin als van de carlisten, ook van de integristen bij eene concordaatsherzienning niets te vreezen is. Hare organen zijn: „El Correo español," „El Siglo futuro," „La Union cathólica," „Movimiento cathólico."

Tot de partijen der linkerzijde moeten gerekend worden: de liberalen, de cataloniers, de republikeinen, de socialisten.

De liberale partij, onder den staatsman Praxedes Mateo Sagasta, lange jaren één, is sedert zijn afsterven in 1903 hopeloos verdeeld. Men onderscheidt thans drie fracties:

1o. De oud-liberalen, wier leider Moret y Prendergast is.

2o. De vooruitstrevend-liberalen of progressisten, wier aanvoerder de staatsman in ruste, Montero Rios, kan genoemd worden.

3o. De radicalen onder Canalejas.

Van geen dezer drie fracties heeft de Kerk in Spanje iets goeds te verwachten, maar wel 't allerminst van de derde groep, de radicalen, die niets anders beoogen dan in Spanje te doen herleven de voor het anticlericalisme meest glorievolle dagen van een Waldeck-Rousseau en Combes, Clemenceau en Briand. Men herinnere zich den anticlericalen tooneeldraak „Electra" van Perez Galdos, die tot deze fractie behoort. Men denke aan de anti-clericale straatbetoogingen, door Canalejas ontketend, — aan de antikatholieke decreten betreffende het huwelijk van een graaf Romanones.

De voornaamste liberale organen zijn: „El Imparcial," „El Liberal" en „Heraldo."

De cataloniërs streven naar zelfbestuur voor hun geboortegrond Catalonië, maar ontkennen kan men 't moeilijk, dat 't bij autonomie voor hun landschap niet blijft en hun optreden èn anti-dynastiek, èn anti-clericaal te noemen is. Met republikeinen en anarchisten gaan de cataloniërs menigmaal hand aan hand.

De republikenen en de socialisten, die voor verandering van de staatsregeling 't opnemen, zijn in dien strijd van zelf anti-clericaal, daar de dynastie en de staatsgodsdienst in Spanje zoo nauw met elkaar verbonden zijn. Bekende republikeinsche bladen zijn: „El Pais," „El Globo."

Bij algemeene verkiezingen is 't zeer zeker, een troost, dat de helft van den Senaat, welke niet gekozen wordt, veruit in de meerderheid niet anticlericaal is, zoodat, wanneer de mannen van rechts bij de verkiezingen voor de andere helft maar even hun best doen, in dat lichaam alle anti-clericaal gevaar als geweken kan beschouwd worden.

AMERIKA.

Vreemde Wetten. Het Parlement van Maryland staat voor eene gewichtige beslissing: er is een wetsontwerp ingediend, dat de dochters van den lande in wanhoop en verdriet zal dompelen; elke vrouw, die voortaan in Maryland in 't openbaar met eenen hoed verschijnt, die meer dan tien duim in doorsnede meet, zal gestraft worden wegens baldadigheid. Want de modedames van Maryland zijn in hare passie voor machtige, groote, lustige-weduwe-hoeden te ver gegaan; hare hoofdtooisels hebben verhoudingen aangenomen, die op de straten het openbaar verkeer hinderden, en met boeten van 50 tot 500 fr. zal de storing van handel en wandel in Maryland gestrafd worden.

Dit nieuwe wetsontwerp is een tegenhanger van andere staaltjes van Amerikaansche wetgevingen. In Nebraska, bij voorbeeld, zijn al de hotelbezitters door de wet verplicht enkel beddelakens te gebruiken van minstens acht voet lang; de wet beveelt hen ook elken dag versche handdoeken te geven en eens in het jaar moet al het linnengoed van het hotel ontsmet worden.

In Colorado stelt de wet het geven en ontvangen van drinkgeld strafbaar; slechts ééne uitzondering is veroorloofd; de kellners van de slaapwagens mogen drinkgeld ontvangen.

In Oregon wordt elke vrouw gestraft, die met eene hoednaald van langer dan negen duim op straat verschijnt; wanneer die naald langer is, dan wordt zij aangezien als een doodelijk wapen en de modedame wordt wegens het dragen van verboden wapens door de politie vervolgd.

In Delaware legt de wet alle ongehuwden en Zigeuners eene taks op als lastige burgers. In Utah is het eene wetsovertreding wanneer een staatsburger niet minstens eens de week een bad neemt; verwaarloost iemand deze burgerplicht, dan bemoeit de procureur er zich mee.

In Texas bestaat eene wet die het vloeken door de telefoon tot eene overtreding maakt, die van ambtswege vervolgd wordt.

De meeste dezer zonderlinge wetsbepalingen worden in de afzonderlijke staten streng gehandhaafd. Maar de eerzucht van den staat Maryland is met het verbieden der groote hoeden nog niet tevreden, want reeds voorziet men een nieuw wetsontwerp, dat al de dames met straf bedreigt, die in den schouwburg, in de concertzaal en in de openbare uitspanningslokalen niet vrijwillig en aanstonds den hoed afzetten.

Een land der toekomst. Voltooid is thans de spoorweg die *Chili* aan de westkust met *Argentinie* aan de Oostkust verbindt.

Tot nog toe waren beide Spaanschsprekende landen door den bijna onovergankelijken bergketen der Andes zoo goed als geheel van elkaar gescheiden. Ja, er *zijn* passen waar men over *kan*, maar die liggen 3000, 4000, 5000 meters hoog in het gebied van ijs en sneeuw, zoodat van een geregeld verkeer geen sprake kon wezen en nog minder van een eenigszins beteekenend goederenvervoer.

Men *kon* ook per schip elkaar bereiken, door de Straat van Magellaen, maar dat duurt tien dagen minstens, en dan nog alleen wanneer men niet door ijs en storm wordt opgehouden.

Maar nu, langs de ijzeren staven is men in 24 uur van de eene kust aan de andere.

Het eerste gevolg gaat worden dat Buenos-Ayres, Argentinië's hoofdstad, op groote schaal zijn handel toenemen ziet. Al wat de rijke bodem van Chili levert zal voortaan langs Buenos Ayres naar Europa gaan. En de stad was reeds zoo bloeiend: het getal harer inwoners is reeds lang tot verre over het millioen gestegen, terwijl het geboortecijfer er zeer hoog is: 34,31 tegen 18.7 te Parijs en 't sterftecijfer zeer gering. Het land zelf heeft geen minerale schatten, maar 't heeft, wat voor duurzame welvaart wellicht nog meer waard is, ontzaglijke weiden, waardoor millioenen van schapen en runderen worden gevoed. En ook de landbouw neemt toe: er wordt tarwe, er wordt maïs, er wordt vlas verbouwd, en al de producten van veeteelt en landbouw vinden te Buenos-Ayres hun groote markt en stapelplaats.

Het spoorwegnet breidt zich uit en bereikt thans alle voorname plaatsen van het uitgestrekte rijk. Het eenige waaraan 't ontbreekt, is ...... menschen.

Honderd millioen zou de rijke bodem gemakkelijk kunnen voeden, er zijn er nog geen zes.

Een bezwaar is de onstandvastigheid der regeeringen, waardoor een gemis aan rechtszekerheid wordt gevoeld, dat velen afschrikt.

Maar met de welvaart zal de rust komen en de rust zal de welvaart bevorderen, wanneer althans ...... de zedelijke grondslagen, waarop alleen een duurzame welvaart kan worden gebouwd, niet zullen blijken afwezig te zijn.

Advertentien.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

De Heer C. S. GORSIRA J. P. Ez.,

Secretaris der Groep *Nederlandsche Antillen*, heeft van het Hoofdbestuur volgend schijven ontvangen;

Zeer Geachte Heer,

Hierbij heb ik de eer U uittreksel te doen toekomen uit een schrijven van den Heer C. C. J. VAN DER KLAAUW, Süd Russische Gesellschaft für Hanf und Seil Industrie, Charkoff, Vertegenwoordiger van het A. N. V. aldaar:

„Naar aanleiding van een artikeltje in Neerlandia, in April 1909 geloof ik, omtrent de nieuwe panama-hoedenindustrie op Curaçao, waarvan modellen enz. op de te houden tentoonstelling in Amsterdam te bezichtigen en te koopen waren, waarbij ons Verbond wenschte, dat van Nederlanders verwacht werd de arme Curaçaonaars hierin te steunen, schreef ik direkt aan de Curaçao-commissie van de tentoonstelling met het verzoek mij modellen te willen toezenden onder prijsopgaaf, daar Zuid-Rusland een groot terrein voor den verkoop zulker hoeden oplevert.

Ik ontving echter geen antwoord en meld dit aan U met het verzoek mij te willen ondersteunen in mijn proefneming voor de Curaçaönaars een groote markt voor hun huisnijverheid te openen."

Mocht U naar aanleiding van dit schrijven U of belanghebbenden in verbinding met den Heer VAN DER KLAAUW willen stellen dan zal ons dat zeer aangenaam zijn.

Hoogachtend

Uw

C. VAN SON.

Adm. A. N. V.

Het Groepsbestuur heeft gemeend de aandacht van het Publiek op dit belangrijk schrijven te mogen vestigen, in de overtuiging dat onze wakkere kooplieden gaarne eens den proef zullen willen nemen om een nieuw en groot afzetgebied voor onze Curaçaosche stroohoeden te openen.

Drukker:
B. L. BOGAERS.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Dichos preparados no contienen ninguna de las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta — su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS — y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen — y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Las grasas que el aceite de hígado de bacalao contiene, aparte de su poderosa facultad de nutrir, no poseen ningun valor terapéutico — y los otros elementos naturales que son parte de su composición orgánica, existen en cantidades tan infinitamente pequeñas, que es imposible que ninguno de ellos pueda ejercer en el sistema cualquier efecto terapéutico.

Carece por lo tanto de la propiedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaconies intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

El aceite de Hígado de Bacalao es insustituible como alimento — come un reconstituyente poderoso de la sangre, de los tejidos, de los nervios y de los huesos — y el modo más racional de administrarlo, segun lo ha probado la experiencia de más de 30 años y segun la opinion universal de los médicos, es la EMULSION DE SCOTT, que está compuesta del aceite más puro y de otros ingrediente las aumentan considerablemente que eficacia nutritiva del aceite.

Es evidente pues — que el aceite de bacalao es un alimento y no una medicina y que todas sus virtudes alimenticias están en las grasas que entran en su composición — y por consiguiente todas las preparacione- que pretenden estar hechas de los principios activos del aceite y que s- ofrecen como sus sustitutos, son productos fraudulentos de la especulasion mercantil y del charlatanismoe-

Esas preparaciones, que se dicen contener los principios activos del aceite de hígado de bacalao, son especialmenente peligrosas para las criaturas, para los niños para las nóvenes y señoras, quienes por su ltaturaleza delicada y temperamendo especial no pueden resistir sin grandes quebrantos para su salud los efectos deleterios del alcohol, del ia estricnina y otras substancias nérgecas.